

Uusi Sarjakuvantekijän OPPIKIRJA

ILPO KOSKELA

Arktinen
Banaani

Piirustuspaperi. Käytä sellaista paperia, joka sinusta tuntuu parhaalta piirtää ja joka on sopivan vahvuinen. Grammamäärien ohjearvona voisi pitää 90–200 g/m². Liian ohut paperi rikkoutuu helposti, liian paksua on vaikea käsitellä, eikä sitä voi käyttää valopöydällä. Paperin opasiteetti eli läpinäkyvyys valikoituu näin työtavan mukaan. Pyri käyttämään sellaista paperia, jota valmistetaan jatkuvasti. On harmi, jos olet juuri oppinut työskentelemään jollakin tietyllä paperilaadulla ja sen maahantuonti tai valmistus lopetetaan.

Sarjakuvasivu luonnostellaan **lyijykynällä**. Tutki, mikä lyijynkovuus sopii parhaiten työtapaasi. Myös lyijytäyttekynä käy mainiosti luonnosteluun.

Pyyhekumi ja teroitin käytettäessä puuvartisia lyijykyniä ovat tärkeitä.

Viivainta ja harppia käytetään apuna luonnostelussa, mutta usein piirtäjät vetävät lopullisen tussiviivan vapaalla kädellä lyijykynälinjaa mukaillen. Näin viivasta saadaan elävämpi.

Sarjakuvan lopullinen piirtäminen tapahtuu tussiterällä, siveltimellä ja huopakynillä. Terällä ja siveltimellä päästään parhaimpaan lopputulokseen, elävimpään viivaan.

Tussiteriä on olemassa kymmeniä erilaisia, kannattaa kokeilla ja valita sellainen, joka tottelee parhaiten kättä ja liukuu sujuvasti valitulla paperilla.

Siveltimen tulee olla kärkisivellin. Tässäkin kokeilu on paras tapa. Itse käytän tussipiirtämiseen ohuita siveltimiä, 2/0 koosta 1 ja 2 kokoihin.

Huopakynät ovat helppokäyttöisiä ja niillä saa hyvää jälkeä. Ne ovat kuitenkin kalliita ja kuluvat piirrettäessä nopeasti. Käytä ohuita 0,1–0,5-kokoisia kyniä tussaanemiseen ja paksuja kyniä mustien pintojen täyttöön.

Siveltimien ja tussiterien kanssa käytetään **irtotussia**. Se on vesiohenteista piirustustussia (Indian Ink). Ohuita 0-sarjan siveltimiä käytettäessä tussia kannattaa ohentaa vedellä ja valita pinnoitettu paperi, joka ei ime liikaa tussia. Näin jälki säilyy tarpeeksi mustana.

Valkoinen peiteväri on hyvä apu pienten virheiden korjaamiseen ja valkoisten viivojen tai tekstin piirtämiseen mustalle pinnalle.

Sivellinkynä eli brushpen, patruunakäyttöinen sivellinkynä. Terä toimii kärkisiveltimen tapaan, joten samalla kynällä voi piirtää eri vahvuista viivaa. Osassa sivellinkynistä on vedenpitävä muste, näin ruudut on mahdollista värittää piirtämisen jälkeen vesiväreillä tussiviivoja sotkematta.

5. Jos teet värillisen sarjakuvan käsin värittämällä (ks. ohjeet alkaen sivulta 138), väritä ruudun pinnat ensin ja tussaa ääriviivat sekä mustat pinnat viimeiseksi.
6. Lopuksi tussaa piirros piirtämällä lyijykynäviivojen päälle tussilla tai huopakynällä. Aloita jälleen puhekuplan tekstillä, sitten puhekuplien reuna-
viivat, joiden jälkeen ääriviivat ja viimeiseksi mustat pinnat. Tussivärin kuivuttua pyyhi näkyviin jääneet lyijykynäviivat pois pyyhekumilla.

Voimakkaampi lopputulos tummilla pinnoilla

Vasen ruutu on tussattu ohuella huopakynäviivalla. Vahvempien, elävien viivojen ja mustien tai tummien pintojen käyttäminen tekee sarjakuvaruudusta paljon voimakkaamman kuin pelkät ohuet viivat.

Vertaa vasenta ruutua oikeanpuoleiseen.

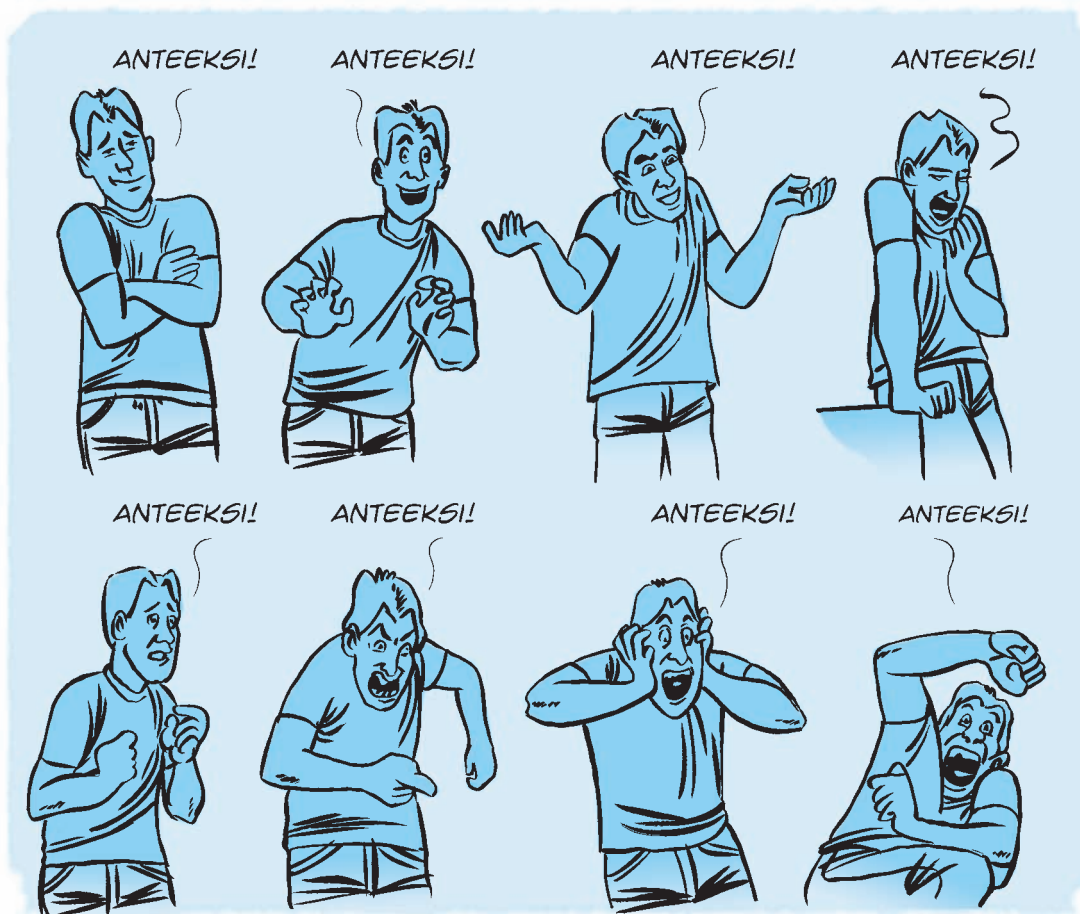

Jokainen elollinen tai eloton elementti muodostaa varjon, oli valon määrä mikä tahansa. Jos et halua käyttää laajoja tummia pintoja, varjo on helppo luoda vahventamalla kappaleen ala- ja takaosan viivoja. Valon suunta, useimmin ylhäältä tai yläviistosta määrittää varjon paikan ja kohde itsessään sen muodon. Esimerkissä piirtäminen alkoi ensin normaaleilla, ja oikealla vahvennetuilla tussiviivoilla.

Vartalon kieli

Sarjakuvaa piirtäessä ei kannata käyttää pelkkiä puhuvia päitä tai perusasennoissa sivulta tai edestäpäin kuvattuja hahmoja. Ilmeikkäät hahmot ovat hyvän sarjakuvan suola. Ajattele sarjakuvaruu-

tua teatterinäyttämönä; teatterin tapaan liikkeitä ja reaktiota ylikorostamalla lukija tavoittaa sarjakuvan hahmojen tunteet.

Harjoitus: Kahdeksan tapaa pyytää anteeksi

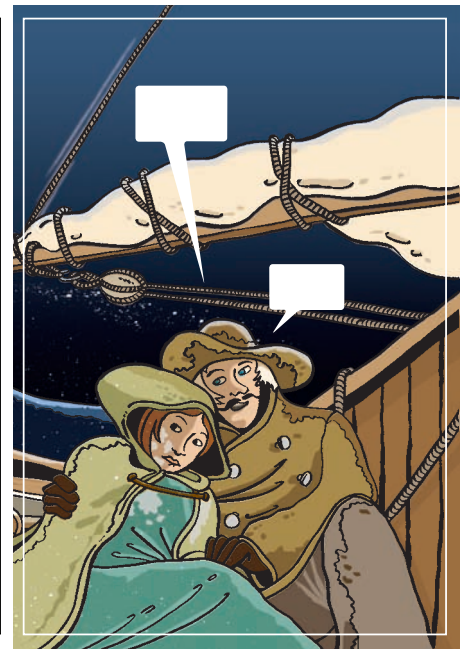
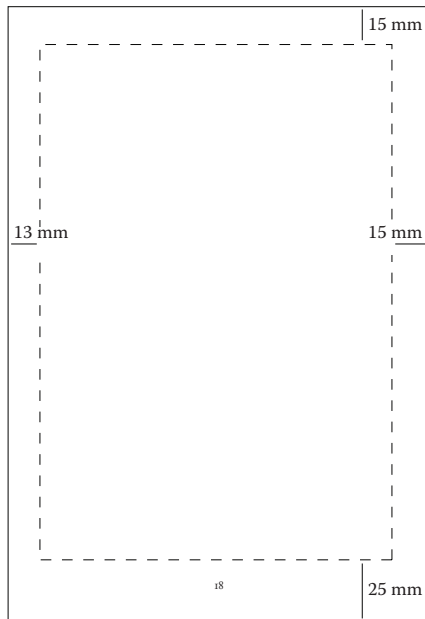

Mieti, miltä anteeksipyyntö kuulostaa kussakin ruudussa ja miten henkilö käyttäytyy. Näet, kuinka paljon vartalon kieli vaikuttaa viestiin.

Tee harjoitus ystäväsi kanssa: näytelkää vuorotellen erikseen kaikki ylhäällä olevat kahdeksan ruutua, sana "anteeksi" lausuttuna juuri oikealla tavalla ja äänensävyllä. Näin näette eron! Digikameralla ilmeet saa myös helposti talteen piirtämistä varten!

Huomaa ylärivin oikeanpuolimmaisien henkilön puhekuplan osoitin. Sekin kuvastaa tilannetta eli henkilön haukottelua.

Sivujen ja kannen taitto paino-originaaleiksi

Yllä vasemmalla on taittokaavio 168 x 245 mm kokoisesta (B5) sivusta. Sivujen tarkka koko vaihtelee millimetreittäin paperiarkkien ja painon käyttämien formaattien mukaan. Kaavioon merkityt marginaalit ja sivunumeron paikka ovat yleisesti käytetyt.

Keskimmäisessä esimerkissä sivun materiaali on taitettu marginaalien sisään. Oikeanpuoleisessa sivun reunojen yli, mikä on myös mahdollista. Tällöin originaalit on aina hyvä mitoittaa sivukokoa suuremmiksi. Näin arkkien leikkauksen jälkeen kuva- ja väripinnat jatkuvat sivun reunojen yli eikä valkoista pintaa jää häiritsevästi näkymään sivun reunoille.

Omakustantaja voi taittaa koko teoksen itse, mutta useimmissa tapauksissa sekä kannet ja sivut taitetaan kustantajan toimesta.

Kun kustantaja taittaa materiaalin, on hyvä huomioida seuraava: kansikuva, otsikkotekstit ja kustantajan logo kannattaa sijoittaa Photoshopissa eri tasoille, tai tehdä niistä kokonaan omat tiedostot.

Kannen taustakuva laaditaan 20–30 mm suuremmaksi joka suuntaan kuin lopullinen kansi. Elementtejä joudutaan käytännössä aina siirtämään jonkin verran.

Viereisellä sivulla on taittokuva kovakantisen kirjan kansioriginaalista. Lopullinen koko varmistetaan painosta, kun teoksen sivumäärä ja käytettävän paperin grammamäärä ovat tiedossa. Näin varmistetaan, että etu- ja takakansien informaatio on lopputuloksessa juuri halutussa paikassa, usein keskitettynä.

Jos kannen piirroksena tai maalauksena käytetään yhtenäistä, katkeamatonta kuvaa on etukansi aina oikealla ja takakansi vasemmalla. Selän ja taitteiden alueelle ei kannata piirtää tai kirjoittaa tärkeää informaatiota, eikä myöskään kannen reunojen taitteisiin ja kääntövaroihin. Kääntövarojen mitta on yleensä 15–18 mm. Kuvituksen on hyvä jatkua reilusti niiden yli, jolloin lopputulos on siisti ja jälleen